

Bærum kommune
Regulering
1304 SANDVIKA

Att. Kjell Seberg

Vår saksbehandler
Thomas Johansen

Telefon
22055673

Vår dato
30.09.2016

Deres dato
01.08.2016

Vår referanse (oppgis ved svar)
2016/186-7/135058/2016 EMNE L12

Deres referanse
15/133827

Bærum kommune - reguleringsplan for gbnr 31/150 - Fossumveien 19 - uttalelse til offentlig ettersyn

Det vises til kommunens oversendelse datert 01.08.16 av reguleringsplan til offentlig ettersyn i henhold til plan- og bygningsloven § 12-10.

Formålet med planen er å legge til rette for oppføring av tennishall og nærmiljøanlegg for lek og idrettsaktiviteter. Det skal legges særlig vekt på bevaring av viktig naturtype i nord, samt å beholde/tilrettelegge for vegetasjon som skjerming/buffer i randsonene av planområdet.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet og som fagmyndighet for kulturminnevern.

Fylkesrådmannen viser til uttalelse datert 12.02.16 til varsel om igangsatt reguleringsarbeid for området, og har følgende merknader til planforslaget:

Planprosessen

Saksgang

I uttalelse til varsel om planoppstart var fylkesrådmannen opptatt av at en større omdisponering av avsatte og/eller regulerte friområder bør skje etter en helhetlig vurdering, og dermed avklares som en del av kommuneplanarbeidet.

Fylkesrådmannen er i ettertid blitt kjent med at området ble omdisponert til idrettsformål gjennom arbeidet med kommunedelplan (KDP) for Lysaker- og Sørkedalsvassdraget, men at en slik omdisponering ikke inngikk i forslaget til KDP som ble lagt ut til offentlig ettersyn, og at endringen av arealformål kun ble gjort før sluttbehandling av KDP i kommunen. KDP for Lysaker- og Sørkedalsvassdraget ble vedtatt 18.06.14. Fylkesrådmannen mener en slik endring, altså en endring av arealformål, ikke er en mindre endring, og at derfor kommunedelplanen burde vært lagt ut til fornyet offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 11-17. Fylkesrådmannen vurderer dette som en saksbehandlingsfeil, og dermed et forhold evt. juridisk avdeling hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus må ta nærmere stilling til.

Viktige regionale interesser

Barn og unges interesser

Fylkesrådmannen viser til ”Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen”. Her fremholdes i pkt. 5 d):

Ved omdisponering av arealer som i planer er avsatt til fellesareal eller friområde som er i bruk eller er egnet for lek, skal det skaffes fullverdig erstatning. Erstatning skal også skaffes ved utbygging eller omdisponering av uregulert areal som barn bruker som lekeareal [...]”

Kommunen har inntatt en tilsvarende formulering som bestemmelse, § 6, i utfyllende bestemmelser og retningslinjer til kommuneplanens arealdel, der det heter:

«Ved omdisponering av arealer som er i bruk eller avsatt til uteoppholdsareal, fellesareal, fri- eller uteområde til skoler og barnehager, skal det gjøres en vurdering av leke- og uteoppholdssituasjonen og skaffes fullverdig erstatning i rimelig nærhet.»

Videre heter det i retningslinjen til bestemmelsen bl.a.:

«Barn og unge skal inviteres til å medvirke i saker som angår dem. Barnetråkkregistreringer og uttalelser fra elevråd og Ungdommens kommunestyre skal brukes som dokumentasjon i saker som angår barn og unge.»

Fylkesrådmannen mener det er viktig at kommunen sikrer aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. I et planarbeid som legger til rette for endringer av området som brukes av barn og unge, slik som angjeldende område i Fossumveien, mener fylkesrådmannen en god kartlegging av dagens bruk utgjør en vesentlig del av beslutningsgrunnlaget. Fylkesrådmannen mener derfor det er uheldig at kommunen opplyser om at det ikke er gjort noen «systematisk registrering» av dagens bruk.

Deler av området er i dag opparbeidet med grus- og naturgressbane som bl.a. nyttes av Fossum Idrettsforening til fotballtreninger og –kamper. Fotball engasjerer et stort antall barn og unge. En omdisponering av del av et friområde til dette formålet vurderes i utgangspunktet som mindre problematisk. Samtidig stiller fylkesrådmannen spørsmål ved nødvendigheten av å nytte store deler av friområdet til fotballbaner når Fossum Idrettsforening har sitt hovedanlegg et stykke lenger nord.

I tillegg til å åpne for anleggelse av kunstgressbane, legger planen opp til oppføring av en tennishall med størrelse ca. 3000 m². En tennishall legger beslag på et stort areal, samtidig som den normalt sett betjener et begrenset antall brukere. Fylkesrådmannen vurderer derfor oppføring av tennishall til å ha en ekskluderende virkning på allmennhetens tilgang til friområdet, og mener en slik hall burde vært oppført i et område som er mindre attraktivt for de allmenne friluftinteressene generelt, og barn og unges lek og uteopphold spesielt.

Universell utforming

Det er et nasjonalt mål å sikre at planleggingen virker inkluderende, slik at alle kan benytte bebyggelse og uterom på en likestilt måte. Fylkesrådmannen viser til at prinsippet om universell utforming er nedfelt i formålsparagrafen i plan- og bygningsloven § 1-1, og § 12-7 nr. 4, som omhandler bestemmelser i reguleringsplaner.

Automatisk fredete kulturminner

Fylkesrådmannen har ingen merknader knyttet til automatisk fredete kulturminner.

Nyere tids kulturminner

Planområdet ligger mellom det prioriterte kulturmiljøet «Lysakervassdraget» og det viktige kulturlandskapet «Grini/Øverland», jf. kommunens kulturvernplan. Planområdet omfattes av kommunedelplan for Lysaker og Sørkedalsvassdraget, og i § 3.7 i kommunedelplanen er det fastsatt at karakteristiske trekk i kulturlandskapet, bl.a. landskapsrom, skal tas vare på.

Fylkesrådmannen anbefalte til varsel om planoppstart at eventuelle nye tiltak må utføres skånsomt. Området benyttes til bl.a. turgåing, og selv om det ikke er kulturminner i planområdet, vil større tiltak kunne påvirke opplevelsen av vassdraget og kulturlandskapet. Tiltakets nær- og fjernvirkning er derfor av avgjørende betydning.

Fylkesrådmannen mener deler av området kan tilrettelegges for idrettsformål, uten at det går på bekostning av kulturlandskapets karakter. Planforslaget viser imidlertid en stor treningshall sør i planområdet. I følge forslagstiller er treningshallen søkt tilpasset terrenget. Det er positivt at det er lagt vekt på tilpasning, men fylkesrådmannen er likevel skeptisk til at det etableres en stor hall innenfor planområdet. Hallen vil kunne prege opplevelsesverdiene knyttet til kulturmiljøet langs Lysakerelva og kulturlandskapet Grini/Øverland. Fylkesrådmannen gjør særskilt oppmerksom på kommunedelplanens bestemmelse § 3.7 om å ivareta åpne landskapsrom. Fylkesrådmannen vil primært fraråde oppføring av treningshallen, sekundært bør en eventuell hall reduseres i volum i forhold til foreliggende forslag.

Vannforvaltning

Akershus fylkeskommune har vedtatt regionalplan for vannforvaltning 2016-2021. Planen skal ligge til grunn for all kommunal planlegging. Planområdet ligger med direkte avrenning til vannforekomst 007-12-R Lysakerelva. Elva er i moderat økologisk tilstand, med mål om å oppnå god økologisk tilstand innen 2021. Vannforekomsten er påvirket av avrenning fra; spillvann; overløp fra avløpsledninger, byer og tettsteder; industri og transport/biltrafikk. For å nå målene er det lagt inn en rekke tiltak, deriblant vegetasjonssoner og spesifikke krav i regulering- og byggesaker. Fylkesrådmannen forutsetter at disse tiltakene er ivarettatt i tråd med regional plan for vannforvaltning.

Det er lagt opp til at det skal legges en kunstgressbane ved siden av tennishallen. Kunstgressbanen skal kun benyttes i sommerhalvåret. Det finnes pr. idag ingen miljøkrav ved etablering av kunstgressbaner. Fylkesrådmannen er kjent med at det legges mellom 1 og 5 tonn med nye granulater på slike baner årlig. Mye av disse granulaterne havner i vann og vassdrag, og granulater fra kunstgress anses som en stor kilde til mikroplast i havet (se <http://mepex.no/no/nyheter/mikroplastmdir/>). Granulatene som benyttes er ofte fra østeuropeisk gummi, og kjemikaliesammensetningen er ukjent. I Lysakerelva lever det elvemusling, og Grinidammen, som ligger nedstrøms planområdet, er et oppvekstområde for fisk. Det er svært viktig at det ikke lekker granulater ut i elva da konsekvensene av dette er uvisse, og fylkesrådmannen mener det er viktig at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 ivaretas.

Konklusjon

Fylkesrådmannen mener kommunen ikke i tilstrekkelig grad har fulgt opp bestemmelser og retningslinjer i egen kommuneplan, samt føringene i rikspolitiske retningslinjer for barn og unge, knyttet til kartlegging av barn og unges bruk av området, samt arbeid med å skaffe erstatningsareal. Videre er fylkesrådmannen kritisk, med hensyn til problematikken med avrenning av gummigranulater, til å åpne for anleggelse av kunstgressbane så nær Lysakervassdraget.

Fylkesrådmannen fraråder derfor at reguleringsplanen vedtas, og mener kommunen må gjøre et grundigere arbeid for ivaretagelse av barn og unges interesser før en omdisponering av areal til idrettsformål i området kan tillates.

Med vennlig hilsen

Thomas Johansen
rådgiver plan

Mildrid Melkild
rådgiver nyere tids kulturminner

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Kopi til:
Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Statens vegvesen Region øst

Planfaglige vurderinger:	thomas.johansen@afk.no, 22 05 56 73
Automatisk fredete kulturminner:	malin.tromborg@afk.no, 22 05 50 11
Nyere tids kulturminner:	mildrid.melkild@afk.no, 22 05 56 70